

Witalij Rosowski

Sprawozdanie z kwerendy w Wilnie w dniach 2-4 IV 2013 r.

Hereditas Monasteriorum 2, 484-494

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

13. Sprawy dotyczące wizytatorów klasztorów przy konsystorzu diecezji kamienieckiej:

a) ich utrzymanie (f. 685, op. 1, spr. 346);

b) rejestr wchodzących i wychodzących dokumentów: f. 689, op. 1, spr. 1 (1846 r.), spr. 60 (1847 r.);

– różne doniesienia i odpowiedzi (f. 689, op. 1, spr. 24);

– *Raznosnaja kniga na 1852–1857* (f. 689, op. 1, spr. 77).

14. Ukazy i rozporządzenia rzymskokatolickiego konsystorza kamienieckiego i łucko-żytomierskiego dotyczące klasztorów: f. 689, op. 1, spr. 2, 4, 78; f. 87, op. 1, spr. 13, 17.

15. Ogólne dane statystyczne o liczbie klasztorów i przebywających w nich zakonników na terenie diecezji kamienieckiej: f. 685, op. 2, spr. 227 (lata 1844–1845), spr. 1048 (1848 r.).

Witalij ROSOWSKI

Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Sprawozdanie z kwerendy w Wilnie w dniach 2–4 IV 2013 r.*

Wyjazd na kwerendę biblioteczną do Wilna w dniach 2–4 IV 2013 r. był kolejnym etapem realizacji części projektu badawczego *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja* dotyczącej procesu kasat klasztornych na obszarze zachodnich guberni Imperium Rosyjskiego. W ramach powyższego projektu badawczego przygotowuję pracę poświęconą losom rzymskokatolickich zakonników z klasztorów skasowanych na mocy ukazów z 1864 r. na Prawo-brzeżnej Ukrainie (Podolu, Wołyniu i Kijowszczyźnie). Efektem końcowym tych badań będzie słownik biograficzny zakonników działających na tym terenie w latach 1864–1918.

Głównym celem wyjazdu było przeprowadzenie wstępnej kwerendy bibliotecznej w zasobach Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskiego w Wilnie (Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, LMAVB). Początki biblioteki sięgają 1912 r., a jej założycielem był znany prawnik, kolekcjoner i bibliofil Tadeusz Stanisław Wróblewski. W okresie międzywojennym biblioteka funkcjonowała jako Państwowa Biblioteka im. Eustachego i Emilii Wróblewskich, od 1931 r. mieści się w pałacu Tyszkiewiczów. W 1941 r. jej zbiory zostały włączone do tworzącej się Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk. W 2009 r., z inicjatywy ówczesnego dyrektora biblioteki, została jej przywrócona dawna nazwa im. Wróblewskiego. Obecnie jest to jedna z najważniejszych bibliotek naukowych na Litwie, której zasoby liczą ponad 3 743 000 woluminów, w tym 269 223 dokumentów rękopiśmiennych (stan z 1 I 2013 r.)¹.

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

1 Por. S. NARBUTAS, *History*, <http://www.mab.lt/en/about/history> (dostęp: 15 IV 2013 r.).

Źródła drukowane – schematyzy

Schematyzy zakonne (i po części diecezjalne) zawierają istotne dane przydatne do ustalenia składu osobowego konwentów oraz podstawowych informacji na temat poszczególnych zakonników.

Schematyzy (dawniej występujące pod łacińskimi nazwami *schematismus*, *consignatio*, *elenchus*, *catalogus* lub *series*, a obecnie częściej określane pojęciem „katalog”) są to informatory zawierające dokładne wykazy instytucji i urzędów oraz osób (duchownych diecezjalnych i zakonników). Były wydawane na każdy rok przez odpowiednie władze kościelne. Wywodzą się z drukowanych kalendarzy liturgicznych (rubrycel, łacińskie nazwy to *rubricella*, *directorium* lub *ordo*), do których w XVIII w. zaczęto dodawać spisy członków poszczególnych instytucji duchownych oraz zmarłych kapłanów i zakonników. W XIX w. zawierały już wykazy danych instytucji kościelnych, ich władz i obsady personalnej. Stopniowo standardem stało się podawanie daty urodzenia, wstąpienia do zakonu, złożenia ślubów i otrzymania święceń kapłańskich, a także funkcji, liczby lat spędzonych w zakonie, daty śmierci².

W XIX w. Wilno było siedzibą nie tylko diecezji, ale i większości władz prowincji zakonnych działających na ziemiach litewskich i ruskich, a równocześnie prężnym ośrodkiem wydawniczym. Nic dziwnego zatem, że tu ukazała się większość interesujących mnie schematyzmów, a LMAVB posiada jedną z najbogatszych kolekcji rubrycel i schematyzmów zakonnych z ziem litewskich i ruskich. Zdecydowana większość tych druków, w liczbie co najmniej 257 (nie licząc dubletów), jest przechowywana w kolekcji rzadkiej książki („retę spaudinių”) zespołu głównego, niektóre egzemplarze znajdują się w dziale rękopisów (np. 10 katalogów dotyczących ojców misjonarzy). W sumie tutejsza kolekcja rubrycel i schematyzmów liczy co najmniej 267 egzemplarzy. Stan ich zachowania oraz zawartość ilustruje tabela 1.

Tabela 1. Wykaz rubrycel i schematyzmów zakonnych przechowywanych w LMAVB

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.		
augustianie- -eremici	<i>Directorium divini officii recitandi sacrique peragendi juxta ritum S.R.E. et rubricas novi breviarii et missalis Romano-Augustiniani ad usum fratrum ordinis Eremitarum S.P. Augustini pro anno communi [...] editum</i>		1843	1853 1854 1856 1863 ³ 1864	L-19/115 Retę spaudinių sk.	6

2 M. KONIECZNY, *Rubrycela*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 17, Lublin 2012, kol. 513–514; E. GIGILEWICZ, *Schematyzm*, *ibidem*, kol. 1217. Por. też S. LIBROWSKI, *Katalog rubrycel i schematyzmów diecezji i zakonów historycznej Polski znajdujących się w księgozbiorze podręcznym archiwum diecezjalnego we Włocławku*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, cz. 1: 23, 1971, s. 213–224; cz. 2: 27, 1973, s. 57–65; A. KWAŚNIEWSKI, *Katalog rubrycel i schematyzmów polskich cystersów znajdujących się w księgozbiorze podręcznym Archiwum Diecezjalnego w Kielcach (1788–1816)*, „Hereditas Monasteriorum”, 1, 2012, s. 189–205.

3 Rubrycela ta obejmuje wykaz ojców i braci zakonnych przynależących do konwentu kowieńskiego. Por. *Directorium divini officii recitandi sacrique peragendi juxta ritum S.R.E. et rubricas novi breviarii et missalis Romano-Augustiniani ad usum fratrum ordinis Eremitarum S.P. Augustini pro Anno Domini 1863*, Kaunae 1863, s. 41–42.

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.		
benedyktyni	<i>Directorium divini officii persolvendi missaeque celebrandae [...] ordinis sancti Patris Benedicti in magno imperio Rossiae [...] pro anno</i>		1803	1851	L-19/121 Retų spaudinių sk.	33
			1804	1853		
			1806	1854		
			1807	1855		
			1809	1858		
			1811	1859		
			1813	1860		
			1815	1861		
			1816	1862		
			1817	1863		
			1818	1864		
			1820	1865		
			1821			
			1822			
			1823			
			1825			
			1841			
			1842			
			1847			
			1849			
	1850					
bernardyni	<i>Directorium horarum canonicarum et missarum juxta ritum S.R.E. et rubricas, breviarii et missalis Romano-Seraphici pro fratribus minoribus de observantia et monialibus tertii ordinis [...] S.P.N. Francisci in dioecesisibus Mohiloviensi, Vilnensi, Minscensi, Samogitiensi, Luceoriensi et Camenecensi existentibus pro anno domini</i>		1822 ⁴	1853	L-19/129 Retų spaudinių sk.	34
			1830	1854		
			1831	1855		
			1832	1857		
			1834	1858		
			1835	1859		
			1836 ⁵	1860		
			1837	1862		
			1839	1863 ⁶		
			1840	1864		
			1841	1865		
			1842	1866		

4 Rubrycelą na 1822 r. zawierała również *Tabula patrum et fratrum mortuorum*; w następnych latach pod tytułem *Catalogus patrum et fratrum mortuorum*.

5 Od tego roku wraz z *Directorium* po raz pierwszy ukazały się schematyzmy ojców bernardynów pt. *Elenchus cleri regularis ordinis minorum S.P.N. Francisci Observantium Minister Provincialis A.R.Pr. Antonius Butkiewicz, [w:] Directorium horarum canonicarum et missarum juxta ritum S.R.E. et rubricas breviarii et missalis Romano-Seraphici pro fratribus minoribus de observantis et monialibus tertii ordinis S.P.N. Francisci [...] in dioecesisibus Mohiloviensi, Vilnensi, Minscensi, Samogitiensi et Luceoriensi, existentibus, Pro anno domini MDCCCXXXVI, Vilnae 1835.*

6 W drugiej połowie XIX w. do schematyzmów bernardyńskich dołączano również informacje o klasztorze ojców reformatów w Dederkałach na Wołyniu (skasowany w 1891 r.). Zob. *Elenchus patrum ac fratrum nec non monialium ordinis minorum S.P.N. Francisci Observantium vulgo Bernardinorum Provinciae Lithuaniae Pro Anno Domini 1863, [w:] Directorium horarum canonicarum et missarum juxta rubricas [...], ad usum fratrum minorum de Observantia et monialium tertii ordinis S. P. N. Francisci in dioecesisibus: Mohiloviensi, Vilnensi, Telsensi, Minscensi, Żytomiriensi et Tiraspoliensi degentium, Pro Anno Domini Communi MDCCCLXIII editum, Vilnae 1862, s. 90.*

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.		
bernardyni cd.			1843 1844 1845 1848 1849 1850	1886 1888 1889 1897		
dominikanie	<i>Directorium divini officii recitandi pro provincia Lithuaniae ordinis Praedicatorum, iuxta rubricas breviarum et missalis eiusdem ordinis...</i> Od 1839 r. pt. <i>Directorium divini officii recitandi missaeque celebrandae pro provincia Lithuaniae et Russiae Ordinis FF. Praedicatorum juxta ritum ejusdem ordinis dioecetano conformatum in annum [...] editum...</i>		1818 1824 1826 1829 1831 1832 1835 1836 1837 1839 1841 1842 1843 1848 1850	1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1875 1877 1885	L-19/139 Retų spaudinių sk.	32
franciszkanie	<i>Directorium divini officii recitandi missarumque celebrandarum ad usum fratrum ordinis minorum S.P. Francisci conventualium anno domini [...]: Provinciae S. Antonii per Archi-Diæc.: Mohilov., ac Diæc.: Vilnens., Minscens. & Samogitiens. extensæ juxta veterem stylum inserti...</i>		1802 1805 1816 1823 1825 1826 ⁷ 1828 1832 1833 1834 1836 1837 1838 1839 1842 1843 1844 1845 1849	1851 1853 1854 1856 1858 1859 1860 1863 1864 1866	L-19/130 Retų spaudinių sk.	29

7 Od tego roku wraz z rubrykami zaczęły ukazywać się katalogi zakonników. Zob. *Catalogus Patrum et Fratrum Provinciae Lithuaniae Utriusque Russiae ordinis Minorum S. P. Francisci Conventualium Anno Dni 1825 diebus Julii Post Convocationem Olkienicensem comparatus*, Vilnae [1826].

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.		
kanonicy regularni św. Augustyna	<i>Directorium divini officii et missarum pro ecclesiis canonicorum regularium lateranensium congregatio Rossiaco Lithuanae [...] in Annum</i>		1802 1804 1808 1809 1812 1815 1818 1823 ⁸ 1824 1825 1827 1830 1831 1833 1836 1848	1852 1853 1854 1855 1856 1858 1862 1863 1864	L-19/256 Retų spaudinių sk.	25
kapucyni	<i>Ordo divini officii recitando missaeque celebrandae juxta calendarium et rubricas breviarii missalisque romani ac nostri peculiaris novissimi ad usum FF. Minorum S.P. Francisci Capucinatorum Provinciae Russiae, juxta normam calendarii veteris, pro Anno domini post bissextilem primo, MDCCCLXI constructus</i>			1861	L-19/130 Retų spaudinių sk.	1
karmelici bosí	<i>Directorium divini officii recitandi missarumque celebrandarum pro ordine Carmelitarum disalceatorum in Rossia pro anno domini...</i>	1795 1796 1797 1799	1802 1805 1806 1810 1811 1814 1816 1817 1818 1819 1820 1822 1823 1824 1825 1826 1828 1829	1851 ^{9**} 1866	L-19/2312** L-19/189 Retų spaudinių sk.	33

8 W tym roku do kalendarza liturgicznego po raz pierwszy dołączono spis zakonników. Por. *Elenchus Canonicorum regularium lateranensium congregationis Rossiaco-Lithuanae, pro anno domini 1823 confectus*, [w:] *Directorium divini officii et missarum pro ecclesiis Canonicorum regularium lateranensium congregationis Rossiaco-Lithuanae, In Annum Dni MDCCCLXXIII conscriptum*, Vilnae [b.d.].

9 Jest to wyłącznie rubrycelą wydana: Zytomiriae 1850.

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.		
karmelici bosci cd.			1830 1831 1833 1835 1836 1837 1838 1839 1843			
karmelici trzewickowi	<i>Directorium divini officii recitandi missarumque celebrandarum pro provincia Lithuana OO.SS. ordinis Carmelitarum antiquae regularis observantiae dispositum...</i>	1788 1789 1798 1800	1801 1802 1804 1807 1810 1811 1814 1815 1817 1819 1820 1822 1823 1825 1826 1827 1828 1829 1830 1832 1834 1836 1837 1840 1842 ¹⁰ 1845	1854 1857 1862	L-19/188 Retų spaudinių sk.	33

10 Wówczas wraz z *Directorium* pojawił się również: *Elenchus patrum, fratrum ac sororum ordinis beatissimae V. Mariae de Monte Carmelo A.R.O. Provinciae Lithuanae OO. SS. et Rubrae Rossiae S. Joseph Sp. B.V.M. Prot. I.O.N.*

Zakon	Tytuł	Rok			Sygnatura	Liczba egzemplarzy						
		XVIII w.	1. poł. XIX w.	2. poł. XIX w.								
misjonarze	<i>Catalogus personarum et officiorum congregationis missionis in imperio Rossico existentium Anno 1808 conscriptur</i> <i>Catalogus domorum et personarum Congregationis S. Vincenti a Paulo in Imperio Rossico existentium – cum adnotatione functionum quae in singulis domibus inveniuntur – in A. 1827–1828 editus</i> <i>Catalogus personarum congregationis presbyterorum saecularium S. Vincenti a Paulo in Imperio Rossico existentium Anno 1831, editus</i> <i>Catalogus personarum congregationis missionis in Imperio Rossico Rossico existentium in Anno 1834–1842</i>		1808 1827 1828 1831 1834 1837 1838 1840 1841 1842		F 273-319 A. Zoštauto kolekcija – rękopisy	10						
		trynitarze	<i>Directorium horarum canonicarum et missarum juxta rubricas breviarii et missalis Romani, ac Decr. S.R.C. ad usum fratrum ordinis discalceatorum SSS. Trinitatis redempt. capt. provinciae S. Joachimi conscriptum pro anno domini..</i>				1812 1824 1825 1826 1828 1829 1830 1833 1834 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849	1851 1852 1853 1856 1859 1860 1861 1863	L-19/138 Retų spaudinių sk.	31		
				Łącznie			8	176			83	267

Ponad 66% wszystkich zachowanych rubrycel i schematyzmów pochodzi z pierwszej połowy XIX w. W tym czasie zakony, mimo kasat z lat 1832 i 1842 oraz licznych ograniczeń życia zakonnego wprowadzanych przez władze rosyjskie, mogły jeszcze na tych terenach w miarę normalnie funkcjonować. Dopiero po 1863 r. administracja carska przystąpiła tutaj do ostatecznego zlikwidowania życia zakonnego. Do wyjątków należą rubrycele wydawane w końcu XVIII w. na użytek karmelitów bosych i karmelitów trzewickowych. Najwięcej rubrycel i schematyzmów zachowało się dla bernardynów (34), benedyktynów oraz karmelitów bosych i trzewickowych (po 33), dominikanów (32) oraz trynitarzy (31). Najmniej dla kapucynów (tylko 1) oraz augustianów-eremitów (6).

Zdecydowana większość schematyzmów zakonnych była drukowana jako dodatek do kalendarzy liturgicznych (*Directorium*). Poczynając od przełomu lat 20. i 30. XIX w., stało się to powszechną praktyką i prawie wszystkie rubrycele wydawane po tym czasie były połączone ze schematyzmami. Wyjątek stanowią katalogi misjonarzy św. Wincentego à Paulo, które ukazywały się jako osobne druki (brakuje w nich miejsca wydania). Do rzadkości należały wydania zawierające nieco więcej informacji szczegółowych dotyczących historii zakonu lub poszczególnych klasztorów. Przykładem może tu posłużyć schematyzm zakonny ojców franciszkanów konwentualnych prowincji litewskiej i ruskiej z 1825 r., który zawiera m.in. krótkie opisy historyczne wszystkich istniejących wówczas konwentów¹¹.

Ze względu na temat przygotowywanej pracy oraz krótki czas pobytu w Wilnie ograniczyłem się do rubrycel i schematyzmów zakonnych z drugiej połowy XIX w., przede wszystkim wydanych po 1860 r. Stanowią one zaledwie 15% zachowanej kolekcji, ich zaletą są jednak zawarte w nich dokładne spisy zakonników. Wykorzystałem także siedem zachowanych w tej bibliotece schematyzmów diecezji kamienieckiej z lat 1842–1866¹², czyli z okresu przed jej likwidacją przez cara Aleksandra II w 1866 r. (zob. tabela 2).

Tabela 2. Wykaz schematyzmów diecezji kamienieckiej z lat 1842–1866 przechowywanych w LMAVB

Lp.	Tytuł	Sygnatura
1	<i>Directorium officii divini dioecesis Camenecensis-Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Dni 1842, [...] Borgiae Machwicz Mackiewicz, [Vilnae b.d.]</i>	L-19/186 Retų spaudinių sk.
2	<i>Directorium officii divini dioecesis Camenecensis-Podoliae in Annum Domini 1856, Vilnae 1855</i>	
3	<i>Ibidem, 1857, Vilnae 1856</i>	
4	<i>Directorium officii divini recitandi sacrique peragendi in dioecesi Camenecensi in Annum Domini 1862, Vilnae 1861</i>	
5	<i>Ibidem, 1863, Vilnae 1862</i>	
6	<i>Directorium officii divini in dioecesi Camenecensi in Annum 2. post Bissextilem 1864 sub regimine excellentissimi, illustrissimi ac reverendissimi Domini Antoni Fijałkowski, Vilnae 1863</i>	
7	<i>Ibidem, 1866, Vilnae 1866</i>	

11 Por. *Catalogus Patrum et Fratrum Provinciae Lithvanæ Utriusque Russiae ordinis Minorum S. P. Francisci Conventualium Anno Dni 1825 diebus Julii Post Convocationem Olkienicensem comparatus*, Vilnae [1826].

12 *Directorium officii divini in dioecesi Camenecensi in Annum 2. post Bissextilem 1866 sub regimine excellentissimi, illustrissimi ac reverendissimi Domini Antoni Fijałkowski*, Vilnae 1866, s. 96–98; *ibidem*, Vilnae 1863, s. 92–93; *Directorium officii divini recitandi sacrique peragendi in dioecesi Camenecensi in Annum Domini 1862*, Vilnae 1861, s. 100–101; *ibidem*, Vilnae 1862, s. 98–99; *Directorium officii divini dioecesis Camenecensis-Podoliae in Annum Domini 1856*, Vilnae 1855, s. 126–127; *Directorium officii divini dioecesis Camenecensis-Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Dni 1842, [...] Borgiae Machwicz Mackiewicz*, [Vilnae].

Źródła rękopiśmienne

Przeprowadzono również wstępne rozpoznanie zawartości zasobów rękopiśmiennych LMAVB dotyczących problematyki zakonów i klasztorów na ziemiach zabranych dawnej Rzeczypospolitej. Z powodu ograniczonego czasu dokładnie wykorzystano tylko *Elenchus Fratrum Mortuorum Cura Magistri Novitiorum R. Prs Camilli Hryniewicz, labore autem Fratrum Novitiorum Fris Titi Dowgird et Fris Stanislai Bukowski Anno Domini 1861 Mensis Martii 24 die diligenter conscriptus*¹³. Jest to alfabetyczny spis zakonników z litewskiej i ruskiej prowincji bernardynów zmarłych w latach 1671–1890, z podaniem dokładnego miejsca i daty śmierci oraz piastowanej funkcji.

Poza tym na podstawie katalogu kartkowego działu rękopisów, ograniczając tematyczne pole zainteresowań głównie do diecezji kamienieckiej i łucko-żytomierskiej (czyli guberni kijowskiej, podolskiej i wołyńskiej), do dalszych badań wytypowałem następujące materiały:

Bernardyni:

1. korespondencja biskupa kamienieckiego F. B. Mackiewicza z prowincjałem bernardynów litewskich, 1817 r.¹⁴;
2. *Registr należących papierów do skasowanego klasztoru xx. Bernardynów Pińskiego klasztoru 1829 r.*¹⁵;
3. *Elenchus Fratrum Mortuorum Cura Magistri Novitiorum R. Prs Camilli Hryniewicz, labore autem Fratrum Novitiorum Fris Titi Dowgird et Fris Stanislai Bukowski Anno Domini 1861 Mensis Martii 24 die diligenter conscriptus*¹⁶.

Dominikanie:

1. Dokumenty dotyczące klasztoru w Winnicy, lata 1727–1737¹⁷;
2. *Capitulum Electivum Provinciale extraodinarium Provinciae Lithuaniae S. Angeli Custodie Ordinis Praedicatorum 1827/1828*¹⁸;
3. korespondencja biskupa kamienieckiego F. Mackiewicza z prowincjałem karmelitów w sprawie dominikanina Leonadra Cieślińskiego z Winnicy, 1836 r.¹⁹

Kapucyni:

1. sprawa dotycząca klasztoru w Krzemieńcu na Wołyniu, lata 1833 i 1844²⁰.

Karmelici boski:

1. *Spisy formularne zakonników Karmelitów bosych Roku 1842, 5 Marca sporządzone*²¹.

13 *Bendrasis fondas*, sygn. F 9-96.

14 *Alberto Liudviko Zoštauto kolekcija*, sygn. F 273-1688, F 273-1689.

15 *Ibidem*, sygn. F 273-28.

16 *Bendrasis fondas*, sygn. F 9-96.

17 *Vilniaus baltarusių fondas*, sygn. F 21-1438.

18 *Alberto Liudviko Zoštauto kolekcija*, sygn. F 273-88.

19 *Ibidem*, sygn. F 273-1691.

20 *Ibidem*, sygn. F 273-1482.

21 *Ibidem*, sygn. F 273-283.

Karmelici trzewickowi:

1. *Liber Mortuorum Patrum et Fratrum Ordinis Provinciae Litt. Omnium Sanctorum ab Anno Domini 1768 Comparatus (1768–1866)*²²;
2. *Formula Capitulum Provinciale celebrandi* (Directorium 1763, 1841, 1843)²³;
3. *Opisanie kościoła klasztornego w Olesku*, 1825 r.²⁴;
4. *Inventarium Omnium Rerum Ecclesiae et Conventus Labunensis* [Łabuń], 1825 r.²⁵;
5. *Inventarium Rerum Mobilium et Immobilium nec non Supellectilium Ecclesiae et Conventus Dorohostaiensis* [Dorohostaj], 1828 r.²⁶;
6. *Opisanie kościoła, klasztoru i budowli klasztorney xx. Karmelitów Uszomirskich Dawnej Reguły [Uszomierz]*, 1828 r.²⁷;
7. *Inwentarz kościoła i klasztoru Linkowskiego* [Linków], 1828 r.²⁸;
8. *Inwentarz sprzętów kościoła i klasztoru karmelitów Łuckich* [Łuck], 1841 r.²⁹;
9. *Catalogus Patrum et Fratrum Collegii Nostri*, [Wilno?], XIX w.³⁰;
10. *Catalogus Carmelitarum disc. Provinciae S. Casimiri*, 1770 r.³¹;
11. *Babinowicz Wincenty, Catalogus Carmelitarum*, 1814 r.³²;
12. korespondencja biskupa kamienieckiego z prowincjałem karmelitów trzewickowych, lata 1834–1838³³;
13. korespondencja biskupa łucko-żytomierskiego z prowincjałem karmelitów trzewickowych, lata 1822, 1830 i 1840³⁴.

Misjonarze:

1. korespondencja biskupa kamienieckiego F. Mackiewicza z wizytatorem misjonarzy, 1814 r.³⁵;
2. korespondencja biskupa łucko-żytomierskiego M. Piwnickiego z wizytatorem misjonarzy w sprawie klasztoru w Zasławiu, lata 1836–1842³⁶.

22 *Ibidem*, sygn. F 273-255.

23 *Ibidem*, sygn. F 273-254.

24 *Ibidem*, sygn. F 273-267.

25 *Ibidem*, sygn. F 273-266.

26 *Ibidem*, sygn. F 273-3848.

27 *Ibidem*, sygn. F 273-3850.

28 *Ibidem*, sygn. F 273-289.

29 *Ibidem*, sygn. F 273-192, 195.

30 *Vilniaus Kapitulos fondas*, sygn. F 43-24578.

31 *Bendrasis fondas*, sygn. F 9-1776.

32 *Ibidem*, sygn. F 9-1771.

33 *Alberto Liudviko Zoštauto kolekcija*, sygn. F 273-2016.

34 *Ibidem*, sygn. F 273-2864, F 273-1564, F 273-2036.

35 *Ibidem*, sygn. F 273-1687.

36 *Ibidem*, sygn. F 273-2037.

Pijarzy:

1. *Catalogus clericorum regularium pauperum Matris Dei scholarum Piarum Provinciae Polonae et Lithuaniae 1674–1707*³⁷;
2. *Catalogus clericorum regularium pauperum Matris Dei scholarum Piarum in provincia Lithuania 1736–1828*³⁸.

Trynitarze:

1. *Liber vitae et mortis omnium tum vivorum tum defunctorum religiosorum Ordinis Exselceotorum S. Trinitatis red. capt. in Regno Poloniae et MDL 1686–1767*³⁹;
2. *Protocollum conventus Berestecensis Ord. Discalceatorum SS. Trinitatis Redemptionis captivorum XVIII w.*⁴⁰;
3. *Liber commissarii generalis familiae Matris Redemptoris Ord. Discalceatorum SS. Trinitatis Redemptionis captivorum*, lata 1701–1866⁴¹;
4. *Liber decretum Communious Colleg. Antocoleum Ord. SS. Trinitatis 1817–1864*⁴²;
5. *Decreto et ordinatione Deffinitori Provincialio [...] 1817–1841*⁴³.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż zakładany główny cel kwerendy został osiągnięty i udało się w większości wykorzystać interesujące nas źródła drukowane (rubrycele i schematyzmy zakonne i diecezjalne). Ograniczony czas trwania kwerendy nie pozwolił jednak w pełni zapoznać się z zawartością działu rękopisów LMAVB. Ogrom zgromadzonego tu materiału wymaga jednak dłuższego pobytu i bardziej szczegółowego opracowania.

37 *Bendrasis fondas*, sygn. F 9-1839.

38 *Ibidem*, sygn. F 9-1840.

39 *Ibidem*, sygn. F 9-1774.

40 *Ibidem*, sygn. F 9-678.

41 *Ibidem*, sygn. F 9-762.

42 *Ibidem*, sygn. F 9-1725.

43 *Ibidem*, sygn. F 9-1726.